

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Viestinnän koulutusohjelma / graafinen suunnittelu

Annika Koskelainen

GRAAFINEN OHJEISTO TYKKIMÄEN SIRKUSKOULULLE

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Viestinnän koulutusohjelma

KOSKELAINEN, ANNIKA

Opinnäytetyö

Työn ohjaaja

Toimeksiantaja

Marraskuu 2011

Avainsanat

Graafinen ohjeisto Tykkimäen sirkuskoululle

33 sivua + 4 liitesivua

Lehtori Auli Mattila-Möller

Tykkimäen sirkuskoulun kannatusyhdistys Ry

graafinen suunnittelu, graafinen ohjeisto,
visuaalinen ilme, tunnus

Opinnäytetyön aiheena on graafinen ohjeisto Tykkimäen sirkuskoululle. Työn tilaaja on Tykkimäen sirkuskoulun kannatusyhdistys Ry, joka tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden harrastaa sirkustaiteita. Visuaalisen ilmeen suunnittelun tavoitteena on luoda mielenkiintoinen, yhteneväinen ja Tykkimäen sirkuskoulun henkeä kuvaava ilme. Graafisen ohjeiston on tarkoitus toimia kattavana ohjeistuksena ja apuvälineenä graafisten materiaalien tuottamisessa. Ohjeisto koostaa Tykkimäen sirkuskoulun toiminnan kannalta tärkeitä materiaalit.

Taustatutkimuksessa tutustutaan Tykkimäen sirkuskoulun toimintaan, arvoihin ja yhdistykseen liitettäviin mielikuviin. Suunnittelutyön lähtökohtina ovat yhdistyksen oma identiteetti ja sille aiemmin luodut visuaaliset materiaalit. Työn tutkimusongelmana on selvittää, kuinka luoda visuaalinen ilme ja koota graafinen ohjeisto, joka vastaa parhaalla mahdollisella tavalla Tykkimäen sirkuskoulun tarpeita.

Valmis visuaalinen ilme kuvastaa Tykkimäen sirkuskoulun arvoja ja toimintaperiaatteita. Graafinen ohjeisto on yhteneväinen kokonaisuus, joka ohjeistaa visuaalisen ilmeen soveltamisessa ja uusien materiaalien tuottamisessa.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Media communication

KOSKELAINEN, ANNIKA

Graphic Manual for a Circus School

Bachelor's Thesis

33 pages + 4 pages of appendices

Supervisor

Auli Mattila-Möller, Programme Head

Commissioned by

Tykkimäen sirkuskoulun kannatusyhdistys Ry

November 2011

Keywords

graphic design, graphic manual, visual identity, logo

The topic of this bachelor's thesis was a graphic manual for Tykkimäen sirkuskoulu circus school. The work was commissioned by Tykkimäen sirkuskoulun kannatusyhdistys ry (supporters' association), which offers children and youngsters an opportunity to practise circus arts. The main goal was to design an interesting and congruent visual identity that represents the spirit of Tykkimäen sirkuskoulu. The role of a graphic manual is to work as a comprehensive set of instructions, and to be a working tool for producing new graphic material. The graphic manual includes all the important graphic material for the circus school.

The background research analysed the activities, values and image of Tykkimäen sirkuskoulu. The design work was based on the identity of the supporters' association and the previous graphic material. The research question consisted of solving how to create a visual identity and to compile a graphic manual that meets in the best possible way the needs of the circus school.

The completed visual identity represents the values and principles of Tykkimäen sirkuskoulu. The graphic manual is a solid whole that provides instructions for the application of the visual identity and gives guidelines for the production of new graphic material.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	YHDISTYKSEN ESITTELY	7
3	VISUAALISEN ILMEEN LÄHTÖKOHDAT	8
	3.1 Imago, identiteetti ja profiili	8
	3.2 Tykkimäen sirkuskoulun nykyinen grafiikka	11
	3.2.1 Tunnus	12
	3.2.2 Julistesarja	13
	3.2.3 Flyeri	15
4	GRAAFINEN OHJEISTO	17
	4.1 Graafinen ohjeisto työkaluna	17
	4.2 Graafisen ohjeiston merkitys Tykkimäen sirkuskoululle	18
5	GRAAFISEN OHJEISTON KÄYTTÖ	19
	5.1 Ohjeisto suunnattuna käyttäjille	19
	5.2 Ohjeiston rakenne	20
	5.3 Ohjeiston värit	21
	5.4 Ohjeiston ulkoasu	21
6	TOTEUTUS	23
	6.1 Tunnus ja sen käyttö	23
	6.2 Tunnus- ja tehostevärit	24
	6.3 Typografia	25
	6.4 Lomakkeisto	26
	6.5 Esitteet ja muut julkaisut	28
	6.6 Muu materiaali	29
7	TULOSTEN TARKASTELU JA PÄÄTELMÄT	29

LÄHTEET

LIITTEET

Liite 1. Tykkimäen sirkuskoulun julistesarja

Liite 2. Tykkimäen sirkuskoulun flyeri (vuosi 2010).

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on graafinen ohjeisto Tykkimäen sirkuskoululle. Yhdistys on minulle entuudestaan tuttu, ja toteutin heille seminaarityönä julistesarjan ja flyerin keväällä 2010. Toimeksiannon jatkamisesta ja graafisen ohjeiston toteuttamisesta päätettiin vuoden 2010 lopussa. Yhdistyksen yhteishenkilönä toimii Eija Piirainen, ja projektia Kymenlaakson ammattikorkeakoulun puolelta ohjaa Auli Mattila-Möller. Projektin produktiivisen osion tekeminen ajoittuu keväälle ja syksylle 2011.

Opinnäytetyössäni aloitan pohtimalla Tykkimäen sirkuskoulun omaa identiteettiä, imagoa ja tavoiteprofiilia. Näillä yritän selvittää, minkälaisena yhdistyksenä Tykkimäen sirkuskoulu näkee itsensä, minkälaisia arvoja ja tavoitteita yhdistyksellä on. Pohdintatyöni tueksi tutustun yhdistyksen toimintaan. Yhdistyksen todellisuus, sen identiteetti, on pohjana visuaalisen ilmeen luomiselle ja graafisen ohjeiston kokoamiselle. Pohdin myös, minkälaisia mielikuvia yhdistys herättää ja mitä näistä mielikuvista halutaan säilyttää, poistaa ja vahvistaa.

Tutkimustehtäväni on selvittää, kuinka luoda visuaalinen ilme ja koota graafinen ohjeisto, joka palvelisi parhaalla mahdollisella tavalla juuri Tykkimäen sirkuskoulua. Tykkimäen sirkuskoulun toimitsijat vaihtuvat vuosittain, ja graafisen ohjeiston tulee olla mahdollisimman selkeä ja helppokäyttöinen työväline, riippumatta alan osaamisen määrästä ja tuntemuksesta.

Graafinen ohjeisto koostuu peruselementeistä, lomakkeistosta, esitteistä ja muista julkaisuista, sekä muusta materiaalista. Peruselementit sisältävät tunnuksen ja sen käytön, värit ja typografian, muodostaen pohjan visuaaliselle ilmeelle, jota sovelletaan muissa graafisissa materiaaleissa. Graafisen ohjeiston kaikki materiaalit on suunniteltu yhdistyksen tarpeita ajatellen. Ohjeiston osiot sisältävät sirkuskoulun tärkeimmät graafiset materiaalit, ohjeet uusien materiaalien tuottamiseen ja olemassa olevien materiaalien päivittämiseen.

Tavoitteenani on luoda mielenkiintoinen, aikaa kestävä, selkeä ja informatiivinen visuaalinen ilme, joka myös kuvastaa sirkuskoulun hauskuutta ja iloisuutta. Graafisissa materiaaleissa pyrin säilyttämään visuaalisen ilmeen yhtenäisenä, mutta tekemään materiaaleista mielenkiintoisia ja käyttötarkoitukseensa sopivia.

Graafisen ohjeiston toivon olevan kattava työväline ja ohjeistus graafisten materiaalien tuottamiseen. Tavoitteenani on, että graafinen ohjeisto vastaisi Tykkimäen sirkuskoulun odotuksia ja toiveita ja pystyisi palvelemaan yhdistystä hyvin mahdollisimman pitkän aikaa.

2 YHDISTYKSEN ESITTELY

Tykkimäen sirkuskoulu on Tykkimäen sirkuskoulun kannatusyhdistys Ry:n ylläpitämä. Yhdistys on perustettu keväällä 2006, ja se toimii Kouvolassa. Toiminta alkoi alun perin vuonna 2002, jolloin yhdistys toimi Kouvolan jumppaseuran alaisuudessa. Yhdistys kuuluu Suomen nuorisosirkusliittoon, ja sirkustaiteen opettajat tulevat Lahden sirkusartistikoulusta. (Piirainen 2010.)

Tykkimäen sirkuskoulu tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden harjoittaa sirkustaidetta. Organisaatiota, jonka päätehtävänä on sirkustaiteen harrastamisen järjestäminen lapsille ja nuorille, kutsutaan nuorisosirkukseksi. Sirkustaiteen harrastaminen kuuluu taiteen, liikunnan, nuorisotyön ja kasvatuksen alueille. (Åstrand 2010, 8.) Tykkimäen sirkuskoulun toiminnan tavoitteena ei ole kouluttaa sirkusalan ammattilaisia, vaan toiminta on puhtaasti harrastusperäistä, ja yhdistys pyrkii tukemaan ja ylläpitämään lasten ja nuorten sirkustaiteen harrastamista. Suomessa toimii tällä hetkellä noin kolmekymmentä nuorisosirkusta, ja harrastajia on noin 3000. Osa nuorisosirkuksista pyrkii antamaan laajaa taiteen perusopetusta ja osa toimii enemmän kerhotoiminnan muodossa (mp.) Tykkimäen sirkuskoulun opetukseen kuuluu muun muassa akrobatiaa, jonglööraamista ja yksipyöräisellä ajamista. Tykkimäen sirkuskoulu pyrkii sirkustaiteiden ohella ohjaamaan lapsia ja nuoria yhteistyöhön ja vastuun kantamiseen. Lähtökohtana opetukseen on, että jokainen voi harrastaa sirkustaiteita. Tykkimäen sirkuskoulussa on oppilaana tällä hetkellä noin 50 lasta ja nuorta. Heidät on jaettu erikokoisiin tasoryhmiin, jotka harjoittelevat kaksi tai kolme kertaa viikossa. Lisäksi yhdistys järjestää lapsille ja nuorille retkiä ja leirejä. (Piirainen 2011.)

Olennaisena osana sirkustaiteen harrastamista on esiintyminen. Tykkimäen sirkuskoulun ryhmiä voi tilata esiintymään erilaisiin tapahtumiin. Esiintymisistä saadut tulot käytetään lyhentämättöminä Tykkimäen sirkuskoulun hyväksi. Yhdistyksen nimekkäimpänä yhteistyökumppanina toimii Tykkimäen huvipuisto,

jonka mukaan yhdistys on myös nimetty. Tykkimäen sirkuskoulun ryhmät esiintyvät Tykkimäen huvipuiston huvilavetilla joka kesä kahden viikon ajan.

Tulevaisuudessa Tykkimäen sirkuskoulu haluaa kasvattaa tunnettavuuttaan, jäsenmääräänsä ja laajentaa toimintaansa. Yhdistys haluaa erottua omaperäisenä, kekseliäänä ja uusia toimintamuotoja ennakkoluulottomasti käyttävänä kouluna. Yhdistys haluaa viestiä tasokkaasta ja yksilöllisestä opetuksesta ja pyrkii luomaan sirkuskoulusta paikan, jonne halutaan hakeutua opiskelemaan. (Piirainen 2011.)

3 VISUAALISEN ILMEEN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Imago, identiteetti ja profiili

Ennen visuaalisen ilmeen rakentamista on perusteltua pohtia yhdistykseen liittyviä mielikuvia. Näiden mielikuvien avulla voidaan luoda tavoitteita ja päämääriä suunnasta, johon yhdistyksen visuaalista ilmettä halutaan kehittää. Kun yhdistys tai yritys alkaa kiinnostua siitä, miltä se näyttää sidosryhmien mielestä, on se tekemisissä profiloinnin, maineen ja imagon kanssa. Profiloinnilla tarkoitetaan sitä, että yritys pyrkii itse vaikuttamaan jollain tavalla omaan kuvaansa. (Juholin 2006, 41.)

Identiteetillä tarkoitetaan organisaation tai yrityksen kuvaa itsestään. Identiteetti sisältää yrityksen perusarvot ja olettamukset, tavoitteet, strategiat, suhteet ympäristöön ja suhtautumisen markkinointiin ja kilpailuun. Identiteetin näkyvä osa on yrityksen visuaalinen identiteetti. Visuaalisen ilmeen tulee perustua yrityksen identiteettiin. Visuaalinen identiteetti toimii työkaluna, jolla yritys voi vaikuttaa omaan imagoonsa eli mielikuvaan yrityksestä. (Pohjola 2003, 20.)

Tykkimäen sirkuskoulun yhdyshenkilö Eija Piirainen (2011) kertoo sirkuskoulun näkevän itsensä nuorena ja kasvavana yhdistyksenä, jolla on huolehdittavanaan iso joukko innokkaita oppilaita. Yhdistys haluaa tarjota heille hyvässä ja kannustavassa hengessä sirkuslajien opetusta ja esiintymismahdollisuuksia. Yhdistyksen tärkeimpiä arvoja ovat keskinäinen kunnioitus ja kannustus. Tykkimäen sirkuskoulu pitää tärkeänä sitä, että yhdistyksessä toimivat aikuiset pystyvät turvaamaan jokaisen oppilaan motivaation säilymisen. Oppilaita halutaan kan-

nustaa itsensä ja omien taitojensa kehittämiseen. Samalla halutaan painottaa, ettei kyseessä ole kilpailulaji, vaan tärkeämpää on oppilaan oma kehitys. Yhdistys olettaa sirkuskoulun olevan mukava paikka, joka herättää iloisia ajatuksia.

Tykkimäen sirkuskoulun päämääränä on säilyttää nykyiset ja tulevat opiskelijat sirkuskoulun oppilaina mahdollisimman pitkään, ja taata heille nousujohteinen tie sirkustaiteiden parissa. Yhdistys tähtää myös iloiseen, ja toisiaan arvostavaan rinnakkaiseloon muiden alueella toimivien sirkuskoulujen kanssa, ja yhdistys tuntee että tässä päämäärässä on jo onnistuttu. Tykkimäen sirkuskoulun mukaan materiaalien iloiset värit, hauskat kuvat ja huolellisesti tehty ulkoasu ja selkeät teksti ilmentävät sirkuskoululle tärkeitä asioita. Sirkus on lajina tavoitteellinen, hauska, sosiaalinen, huolellisesti suunniteltu ja oikeanlaisen opettamisen kautta turvalliseksi tehty laji. Yhdistys on ollut hyvin tyytyväinen aiemmin tehtyihin materiaaleihin, joita se pitää korkealaatuisina. Yhdistys toivoo myös toimintansa heijastavan korkealaatuisuutta, vaikka kyseessä onkin harrastus. (Piirainen 2011.)

Imago koostuu kohderyhmän mielipiteistä ja mielikuvista yrityksestä. Se on mielikuva, toisin sanoen yrityskuva yrityksestä tai tuotteesta. (Pohjola 2003, 21–22.) Pirjo Vuokon (2002, 111) mukaan yrityskuvaan liittyviä elementtejä voidaan jakaa kahteen osaan: niihin, joihin yritys ei pysty itse suoraan vaikuttamaan, ja niihin, joihin yritys kykenee vaikuttamaan. Yritys ei suoraan kykene vaikuttamaan vastaanottajan asenteisiin tai ennakkoluuloihin. Yritys pystyy itse vaikuttamaan siihen, minkälaista informaatiota ja kokemuksia se vastaanottajalle tarjoaa. Ulkoinen viestintä ei kykene luomaan koko yrityskuvaa, vain tukemaan sitä tehokkaasti (Kortetjärvi-Nurmi – Kuronen – Ollikainen 2002, 15).

Työtä tehdessäni yritin pohtia seikkoja, joilla visuaalinen identiteetti, ilme, kykenee vaikuttamaan vastaanottajan saamiin viesteihin ja mielikuviin. Lähtökohdana visuaaliselle ilmeelle ja graafisen ohjeiston kokoamiselle on Tykkimäen sirkuskoulun oma identiteetti, ja halusin materiaalien kuvastavan harrastamisen ja yhteistoiminnan riemua, johon Tykkimäen sirkuskoulun toimintakin perustuu. Pohjolan (2003, 23) mukaan imagon saaminen vastaamaan täysin yrityksen todellisuutta, identiteettiä, on erittäin vaativaa. Tällöin viestinnästä ja muiden kanavien kautta lähtevien mielikuvien tulisi olla erittäin tehokkaita. Tähän asti yh-

distyksen ongelmana on ollut se, ettei heillä ole vielä varsinaista imagoa, koska yhdistys ei ole vielä saavuttanut suurta tunnettavuutta, ja se usein liitetään lähi-alueella toimiviin saman alan yhdistyksiin. Graafinen ohjeisto ja materiaalien yhdenmukaistaminen auttaa vastaanottajaa tunnistamaan informaation saman yhdistyksen viestinnäksi.

Tykkimäen sirkuskoulun tärkeimpiä palveluita on tarjota asiakkaille mahdollisuus harrastaa sirkustaiteita, toimia yhdistyksessä ja myydä sirkuskoulun esityksiä. Materiaalien värikkyydellä ja kuva-aiheilla pyrin vahvistamaan vastaanottajan saamaa viestiä yhdistyksen palveluista. Tavoitteeni on, että toiminta olisi helposti mielletävissä sirkusalaan liittyväksi. Hannu Laakson (2003, 151) mukaan olemassa olevien mielikuvien vahvistaminen on tehokkainta, koska vastaanottaja kykenee tällöin yhdistämään viestinnän jo johonkin tuntemaansa asiaan. Graafinen ohjeisto on kuitenkin vain apukeino, jolla pyritään vaikuttamaan yhdistyksen imagoon. Se auttaa vastaanottajaa tunnistamaan viestinnän lähettäjän ja vaikuttaa vastaanottajan saamiin mielikuviin yhdistyksestä.

Tavoiteprofiili kuvastaa sitä mielikuvaa, jonka yritys haluaisi kohderyhmillään olevan (Pohjola 2003, 23). Tykkimäen sirkuskoulu olettaa yhdistyksen toiminnan herättävän mielikuvia hauska harrastuksesta, joka herättää ihailua, mutta joka ei sovi kaikille, sisältää vaaroja ja vaatii suuria rahallisia investointeja. Yhdistys olettaa, että sirkuskoulusta ei tiedetä vielä paljoa, ja ihmisten on hankala löytää sirkuskouluun. Yhdistyksen sirkuskoululaisten ja toimijoiden oletetaan herättävän mielikuva mukavasta, sosiaalisesta ja yhteistyökykyisestä joukosta. Yhdistys haluaa poistaa tulevaisuudessa mielikuvia lajin vaarallisuudesta ja siitä, että laji vaatisi suuria investointeja. Se haluaisi painottaa, että sirkuslajit eivät ole oikein opetettuina vaarallisia ja että lajin pariin pääseminen ei vaadi suuria kustannuksia. Päämääränä on myös, ettei sirkuskoulua enää sekoitettaisi muihin sirkuskouluihin, vaan yhdistys tulisi tunnetummaksi. (Piirainen 2011.)

Tykkimäen sirkuskoulu haluaa säilyttää mielikuvan hauska harrastuksesta, joka herättää ihastusta ja tuottaa iloa, ja mielikuvan sirkuskoululaisista, jotka ovat taitavia ja esiintymistaitoisia harrastajia. Yhdistys haluaa lisätä mielikuvia siitä, että sirkustaide on lajina sosiaalinen ja mielenkiintoinen ja sopii kaikille. Sirkuskoulu haluaa luoda mielikuvan itsestään nuorena ja elinvoimaisena kou-

luna, joka pitää oppilaistaan hyvää huolta ja takaa heille mielekkään harrastuksen ja mahdollisuuden kehittää omia taitojaan sirkuslajeissa nousujohteisesti. (Pirainen 2011.)

Tykkimäen sirkuskoulun mielestä aiemmin tehdyt materiaalit ilmentävät sirkuskoulun ydintä: valoisuutta, monipuolisuutta, taidolla ja tunteella toteuttamista ja huolellisuutta. Yhdistys odottaa graafisen ohjeiston helpottavan työskentelyä, ja auttavan yhdistyksen materiaalien ja visuaalisen viestinnän pysymistä yhtenäisenä ja asiallisena. Graafisen ohjeiston odotetaan luovan yhdistykselle visuaalinen ilme, joka herättää positiivisia mielikuvia, ja kuvastaa yhdistykselle tärkeitä arvoja.

Pohjola (2003, 28) uskoo, että visuaalisen ilmeen merkitys korostuu yrityksen toiminnan alkuvaiheessa, jolloin asiakkaalla ei ole yrityksestä aikaisempia kokemuksia. Luulen Pohjolan viittaavan tällä siihen, että visuaalisella ilmeellä on enemmän vaikutusta vastaanottajan mielikuviin silloin, kun vastaanottaja törmää hänelle ennestään tuntemattoman yrityksen viestintään. Tällöin visuaalisella ilmeellä on suuri vaikutus, kun vastaanottaja vasta rakentaa mielikuvaansa yrityksestä. Aloittaessani yhteistyön Tykkimäen sirkuskoulun kanssa olin erityisesti mielissäni siitä, että yhdistyksen visuaalista ilmettä päästiin rakentamaan jo näin yhdistyksen toiminnan alkutaipaleella.

3.2 Tykkimäen sirkuskoulun nykyinen grafiikka

Tykkimäen sirkuskoulun visuaalisen ilmeen pohjana ovat yhdistykselle aiemmin tehdyt materiaalit. Yhdistys otti keväällä 2010 yhteyttä Kymenlaakson ammattikorkeakouluun. Tällöin yhdistyksen tarpeina oli saada uusi tunnus ja julistesarja. Aiemman tunnuksen lisäksi Tykkimäen sirkuskoululla ei ollut mitään suunniteltuja visuaalisia materiaaleja.

Projekti yhdistettiin alussa opetukseen, ja kaikki vuonna 2007 aloittaneet graafisen suunnittelun opiskelijat tekivät ehdotuksensa tunnuksesta ja julistesarjasta, joista Tykkimäen sirkuskoulu valitsi äänestyksen avulla mieleisensä. Yhdistys halusi äänestyksessä huomioida sekä lasten, että vanhempien mielipiteet. Lapset ja vanhemmat äänestivät erikseen mieleisimmän tunnuksen ja julistesarjan, ja yhdistys valitsi sitten keskimääräisesti parhaiten menestyneen tunnuksen ja ju-

listesarjan. Yhdistyksen valitseman tunnuksen tekijä on Maarit Määttä. Yhdistyksen valittua julistesarjani toimeksianto jatkui, ja kolmen julisteen sarjaan liitettiin myös flyeri. Vuonna 2010 toteutin tästä toimeksiannosta seminaarityöni, jossa tein julistesarjan ja flyerin Tykkimäen sirkuskoululle. Toimeksiannon edelleen jatkamisesta ja graafisen ohjeiston toteuttamisesta päätettiin yhdessä yhdistyksen kanssa marraskuussa 2010. Tunnus, julistesarja ja flyeri toimivat nyt lähtökohtina graafisen ohjeiston visuaalisen ilmeen luomiselle.

3.2.1 Tunnus

Tykkimäen sirkuskoulun valitseman uuden tunnuksen tekijä on Maarit Määttä. Uusi tunnus koostuu mustasta Tykkimäen sirkuskoulu-logotyypistä ja turkoosi-mustasta liikemerkistä, jossa turkoosin värinen hahmo tasapainottelee mustan esineen päällä (kuva 1).

Kuva 1. Tykkimäen sirkuskoulun tunnus.

Yhdistyksen ilmoitettua valitsemistaan tunnuksesta ja julistesarjasta, liitin julisteisiini Määttän tekemän tunnuksen. Havaitsimme Määttän kanssa yhdessä, että liikemerkissä käytettävän turkoosin, ja julistesarjassa käyttämäni turkoosin värin väriarvojen olevan hyvin lähellä toisiaan, joten päädyimme muuttamaan liikemerkissä käytetyn turkoosin väriarvoiltaan samaksi, kuin julistesarjassa käyttämäni turkoosi väri. Näin yhdistyksen väreihin ei tarvitsisi liittää kahta lähes samanväristä turkoosia.

Graafisen ohjeiston kannalta minulle jäi toteutettavaksi tunnuksen suoja-alueen, tunnuksen käytön ja esittämisen määrittelemine. Tunnuksen suoja-alueesta, käytöstä ja esitystavoista kerron lisää luvussa 6.1.

3.2.2 Julistesarja

Julistesarja muodostuu kolmesta julisteesta. Julisteiden aihealueista päättivät yhdessä keväällä 2010, vuonna 2007 aloittaneet graafisen suunnittelun opiskelijat. Julisteiden aiheet ovat talvinen sirkusjuliste, kesäinen sirkusjuliste ja yleis-sirkusjuliste. Näin Tykkimäen sirkuskoulu voisi vaihtaa julisteita vuodenaikojen mukaan.

Julisteiden suunnittelussa otin ensimmäiseksi huomioon niiden informatiivisuuden. Julisteiden tärkein tehtävä tulisi olla tiedon välittäminen. Julisteen tulisi kertoa katsojalle välittömästi, mitä juliste mainostaa, missä ja milloin mainostettava tilaisuus on. Koska Tykkimäen sirkuskoulun investointikyky on rajallinen, halusin myös kiinnittää erityistä huomiota julisteiden käyttöikään.

Tavoitteenani oli luoda julistesarjalle visuaalinen ilme, joka ei vanhenisi nopeasti. Tykkimäen sirkuskoulun toiveisiin kuului myös se, että julistesarjan avulla he pystyisivät erottumaan muista lähialueen kilpailijoistaan. Julistesarjan suunnittelu aloitin tutkimalla muiden sirkuksien ja sirkuskoulujen materiaaleja internetistä. Huomasin sirkuskoulujen ja sirkuksien käyttävän useasti väriyhdistelmää punainen, keltainen ja sininen. Useimmiten graafisissa materiaaleissa käytettiin hyödyksi valokuvia omista esityksistä. Julistesarjan suunnittelussa päätin lähteä luomaan visuaalista ilmettä kuvituksen avulla. Kuva kiinnittää huomiota, auttaa viestin perille menossa, täydentää tekstiä ja houkuttelee lukijaa (Pesonen – Tarvainen 2003, 47). Pyrin välttämään valokuvien käyttöä, koska kuvat vanhenevat nopeasti, ja kuvat tulisi vaihtaa usein ryhmän tai esiintymisasujen muututtua.

Aluksi loin koko julistesarjalle yhteisen julistepohjan. Julisteiden yläosan varasin kokonaan kuvituskuvaa varten. Julisteiden alaosaan jätin tyhjän valkoisen tilan, johon yhdistys voisi itse kirjoittaa esiintymisen ajankohdan, paikan ja mahdollisen hinnan. Tällöin julisteita ei tarvitsisi teettää ja painattaa erikseen jokaisesta esiintymisestä tai tapahtumaa varten. Tyhjään tilaan sijoitin myös Tykkimäen sirkuskoulun ja Tykkimäen huvipuiston tunnukset.

Julistesarjaa suunnitellessani pohdin, erotanko eriaiheiset julisteet (kesäinen sirkusjuliste, talvinen sirkusjuliste ja yleissirkusjuliste) erilaisen kuvituksen vai värien avulla. Päädyin käyttämään julisteissa lähes samaa kuvituskuvaa. Kuvituksen elementit koostuvat sirkustemppeja tekevästä ihmishahmoista, sirkusteltasta, puista ja sirkus-tekstistä. (Liite 1.) Ihmishahmot ovat silhuettikuvia, ja pyrin tekemään hahmoista selkeitä. Hahmojen yksinkertaisuus kiinnittäisi näin enemmän huomiota hahmon tekemään sirkustemppeun, eikä korostaisi hahmon sukupuolta tai ikää. Hahmojen ympärille loin elementtejä, jotka vahvistaisivat kuvaa sirkuskoulusta. Näissä elementeissä halusin säilyttää selkeän visuaalisen linjan, mutta luoda elementteihin enemmän yksityiskohtia, jotta lopputulos olisi mielenkiintoinen.

Julisteiden kuvaelementeistä sirkusteltta on olennainen mielikuvan luoja sirkuskoulusta. Sirkusteltan sijoitin keskelle julisteen yläosaan. Sirkustelttaa korostin kummastakin yläreunasta lähtevillä nauhoilla, jotka kiinnittyvät sirkustelttaan. Sirkusteltan taakse loin liukuvärillä valonsäikeitä, jotka loisivat mielikuvan sirkusteltasta lähtevistä valoista. Yläreunaan sijoitettu kohde mielletään kauempana taustassa olevaksi ja raskaaksi, mutta se tulee hyvin esiin sommittelussa (Huovila 2006, 47). Julistesarjan puuelementit toimivat lähinnä tunnelmanluojana julisteissa. Puuelementit ovat myös ainoat vaihtuvat elementit julistesarjassa. Yleissirkusjulisteessa ja kesäjulisteessa käytin lehtipuita, ja talviaiheisessä julisteessa kuusipuuta. Julisteiden sirkus-teksteissä käytin Vitamin-kirjasintyyppiä. Vitamin on suuressa pistekoossa luettavaa, ja mielenkiintoisen näköistä. Kirjasintyyppi on ulkomuodoltaan enemmän kuvituskuvan omaista, minkä takia tunsin sen toimivan hyvin yhdessä kuvituksen kanssa. Sirkus-teksti vahvistaa mielikuvaa sirkuksesta, mutta ei vie liikaa huomiota kuvitukselta, vaan toimii sen kanssa harmonisesti yhdessä.

Julisteiden eri aihealueet pyrin tuomaan esille niiden eri värimaailmoilla. Tekijä joutuu pohtimaan jokaisessa värivalinnassa, minkä värien yhdistäminen tuottaa halutun vaikutuksen ja lopputuloksen (Arnkil 2008, 118.) Talviseen ja kesäiseen sirkusjulisteeseen valitsin värimaailmat, jotka yleisesti mielletään näihin vuodenaikoihin. Koska kuvituselementeille luomani visuaalinen ilme on hyvin selkeä, eikä kuvituksissa käytetty lainkaan ääriivivoja tai varjoja, tuli värimaailman olla harkittu. Eri väriyhdistelmiä kokeillessani havaitsin yhden julisteen tarvit-

sevan ainakin viittä eri värisävyä, jotta kokonaisuudesta tulisi tarpeeksi värikäs ja kuvituselementit erottuisivat selkeästi toisistaan ja ympäristöstään. Yleissirkusjulisteeissa päädyin yhdistelemään kesäisen ja talvisen sirkusjulisteen värejä, ja toin yleissirkusjulisteeseen vain yhden uuden värin. Näin käyttämieni värin määrä ei kasvaisi liian suureksi. Yleissirkusjulisteeissa käyttämäni värit eivät ole mielletävissä mihinkään vuodenaikaan. Enemmän väreistä kerron opinnäytesyöni luvussa 6.1.

Julistesarja on ollut Tykkimäen sirkuskoululle mieluisa, ja sen avulla on mainostettu etukäteen sirkuskoulun esityksiä ja sirkuskoulua. Julistesarjaan luomani visuaalinen ilme, värit ja kuvituselementit tulevat toimimaan pohjana flyerille ja kaikille Tykkimäen sirkuskoulun graafisille materiaaleille.

3.2.3 Flyeri

Flyerin toteuttamisesta päätettiin Tykkimäen sirkuskoulun kanssa keväällä 2010. Tykkimäen sirkuskoulu toivoi tällöin graafista materiaalia, jota he voisivat jakaa yhdistyksestä kiinnostuneille potentiaalisille asiakkaille tai mahdollisille tuleville opiskelijoille ja heidän perheilleen. Materiaalissa tulisi olla lyhyt kuvaus Tykkimäen sirkuskoulusta, yhteistiedot ja Tykkimäen sirkuskoulun ja Tykkimäen huvipuiston tunnukset. Flyerin kohderyhmä olisi laaja, ja flyerin tulisi kiinnittää niin lasten ja nuorten, kuin aikuistenkin huomio. Ulkoasun toivottiin noudattavan julistesarjan visuaalista linjaa. Yhdessä asiakkaan kanssa päätettiin, että tätä tarvetta vastaisi parhaiten flyer.

Flyeri toteutettiin nopealla aikataululla. Tavoitteenani oli luoda informatiivinen ja toimiva flyer, joka olisi visuaaliselta ilmeeltään yhtenäinen julistesarjan kanssa. Mielestäni kuvitus tekisi flyerista mielenkiintoisemman ja tukisi flyerin viestiä sirkuskoulusta. Päädyin käyttämään flyerissa suoraan julistesarjan kuvitusta. Näin materiaaleilla olisi varmasti yhtenäinen visuaalinen linja, ja flyer olisi helpommin mielletävissä saman yhdistyksen viestinnäksi.

Halusin tehdä käteen sopivan kokoisen mutta tarpeeksi suuren flyerin, joka olisi värikäs, informatiivinen ja ilmeisesti sommiteltu. Flyerin kooksi tuli pystysuunnassa oleva 105 x 245 mm. Kuvituskuva on sijoitettu flyerin yläosaan. Alaosan reunoihin sijoitin Tykkimäen sirkuskoulun ja -huvipuiston tunnukset ja alaosan

keskelle yhdistyksen esittelytekstin, jossa käytin keskitettyä palstaa. Keskitetty palsta sopii parhaiten lyhyisiin teksteihin, koska sen lukeminen on raskasta suorina määrinä (Itkonen 2007, 95). Leipätekstin kirjasintyypiksi valitsin Frutiger LT Std -kirjasimen, josta käytin Condensed-leikkausta. Leipätekstin valinnassa tärkein kriteerini oli sen toimivuus värillisellä pohjalla. Frutiger on selkeälinjainen päätteetön groteski, jonka havaitsin olevan helppolukuista myös värillisellä pohjalla. Frutiger sisältää useita eri leikkauksia, joiden avulla pystytään luomaan selkeää ja ilmeikästä typografiaa. Tämä oli olennainen seikka myös tulevia materiaaleja ajatellen.

Sommiteltuani kuvituksen, tekstin ja tunnukset flyeri vaikutti vielä liian tyhjältä ja sommittelultaan ryhdittömältä. Päädyin jakamaan kuvituskuvan ja tekstiosion kahdella vinosti sommitellulla väripalkilla. Tykkimäen sirkuskoulun tunnukseensa logotyyppi on suhteellisen pieni liikemerkkiin nähden. Visuaalisuuden kannalta tunnuksen koon kasvattaminen ei enää ollut mielekästä, joten sommittelin toiseen tekstipalkkiin sanan ”Tykkimäen sirkuskoulu”. Tämän avulla toin selkeämmin esille flyerin viestin lähettäjän. Lisäksi halusin luoda sanan ja logotyypin välille visuaalisen yhteyden, joten käytin yhdistyksen nimessä samaa Britannic Bold -kirjasinta, kuin logotyypissä. Toiseen väripalkkiin sommittelin yhdistyksen sloganin. Flyerin värimaailmaksi valitsin yleissirkusjulisteiden värit, jolloin flyeri ei olisi sidonnainen mihinkään vuodenaikaan, ja samaa flyeria voitaisiin käyttää ympäri vuoden.

Tykkimäen sirkuskoulu oli tyytyväinen tekemääni flyeriin (liite 2), ja ainoa muutosehdotus koski internetsivujen osoitteen paikkaa. Yhdistyksen internetsivuja oltiin tällöin uudistamassa, ja vanha osoite haluttiin sijoittaa vähemmän huomiota herättävämpään paikkaan. Internetsivujen osoitteen sommittelin sivun vasempaan ylälaitaan kuvituksen päälle. Tällöin kuvitus veisi osoitteen huomiorvoa, mutta osoite olisi silti luettavissa.

Flyeri on saanut hyvää palautetta Tykkimäen sirkuskoululta. Mielestäni flyeri onnistuu säilyttämään julistesarjalle luomani visuaalisen ilmeen, ja toimii lähtökohtana sille, miten ilmettä voidaan jatkaa muissa graafisissa materiaaleissa. Flyeri on kuvituksen, värien käytön, sommittelun, tunnuksen sijoittelun ja käytettävän typografian perustana.

4 GRAAFINEN OHJEISTO

4.1 Graafinen ohjeisto työkaluna

Graafisen ohjeiston perimmäisenä tarkoituksena on toimia apuvälineenä yrityksen tai yhdistyksen visuaalisten materiaalien tuottamisessa. Visuaalisen ulkoasun, identiteetin, suunnittelu keskittyy perinteisesti määrittelemään tunnuksen, värien ja typografian käytön (Pohjola 2003, 23). Ohjeiston laajuus tulee rinnastaa yrityksen tarpeisiin. Pienimuotoisessa yritystoiminnassa riittävä ohjeistus voi olla tunnuksen käytön, tunnusvärin ja leipätekstin määrittelemine. On kuitenkin hyvä muistaa, ettei ohjeistusta välttämättä tarvita ollenkaan.

Yrityksen on hyvä määrittää etukäteen, mitä tarkoitusta varten ohjeisto teetetään, kuinka laaja ohjeisto on tarpeellinen ja kuinka ohjeiston noudattamiseen motivoidaan ja kuinka sen käyttöä valvotaan. Toron (1999, 40) mukaan yrityksen tai yhteisön pitäisi määritellä etukäteen henkilöt, jotka perehtyvät ohjeistoon ja sen käyttöön. Tällöin ohjeistuksen soveltamista koskeviin kysymyksiin saadaan nopeita ja päteviä vastauksia. Mielestäni olennainen osa graafisen ohjeiston käyttöön motivoimisessa on asiakkaan perehdyttäminen ohjeistuksen käyttöön. Ohjeistuksen kokoaminen vaatii tietämystä muun muassa graafisesta suunnittelusta, visuaalisuudesta ja painomateriaaleista. Jos asiakkaan tuntemus alasta on heikkoa, ei selkeinkään graafinen ohjeisto takaa sen käytön onnistumista. Ohjeistukseen perehdyttämiselle ja läpikäymiselle pitäisi varata aikaa, jotta asiakas ymmärtäisi, minkälaisista visuaalisten ratkaisujen käytöstä oma ilme koostuu.

Graafisessa ohjeistossa voidaan esitellä yrityksen yleisimmät graafiset materiaalit. Ohjeiston ei kuitenkaan tarvitse esitellä kaikkia yhdistyksen materiaaleja, vaan se toimii nimensä mukaisesti ohjeena materiaalien tekemisessä. Erilaisten graafisten materiaalien esittelyllä ohjeistossa pyritään ohjaamaan, kuinka visuaalista ilmettä sovelletaan erilaisissa tuotteissa. Graafisen ohjeiston avulla luodaan yrityksen tai yhdistyksen erilaisille painotuotteille yhteneväinen visuaalinen linja. Yhtenäinen ulkoasu vahvistaa ja auttaa yrityksen palvelujen käyttäjiä tunnistamaan yrityksen. (Toro 1999, 38.)

4.2 Graafisen ohjeiston merkitys Tykkimäen sirkuskoululle

Tykkimäen sirkuskoulun päätavoitteita on tunnettavuuden kasvattaminen. Tunnettavuuden kasvattamisen avuksi sirkuskoulu on halunnut luoda yhdistyksen toimintaa ja henkeä kuvaavan visuaalisen ilmeen. Visuaalisen ilmeen avulla yhdistys haluaa erottua ja tulla esille. Sirkuskoulun ilme tulee näkymään heidän kaikissa graafisissa materiaaleissaan. Tykkimäen sirkuskoulun toimijat ovat olleet aktiivisesti mukana pohtimassa, millaisille materiaaleille yhdistyksellä olisi tarvetta. Graafinen ohjeisto sisältää yhdistyksen toiminnan kannalta tärkeimmät graafiset materiaalit, ja ohjeistuksen, jonka avulla uusien materiaalien tuottamiselle on luotu valmiiksi selkeä visuaalinen ilme.

Nuorena ja kasvavana yhdistyksenä Tykkimäen sirkuskoulun graafisten materiaalien tarve on jatkuvasti muuttuva. Yhdistyksen materiaalien tarve on sidoksissa muun muassa vuodenaikaan, tapahtumien ja esityksien määrään, ja luonteeseen. Yhdistys määrittää tapauskohtaisesti, mitä graafisia materiaaleja milloinkin tarvitaan. Toisinaan materiaalien tarpeellisuus ilmenee lyhyellä varoitusajalla. Yhtenäinen visuaalinen ilme ja graafinen ohjeisto tulee helpottamaan vaihtuvien graafisten materiaalien nopeaa tuottamista, koska sommittelua, typografiaa, värejä, ja tunnuksen ja visuaalisten elementtien käyttöä ei aina tarvitse miettiä uudelleen.

Yhdistyksen toimijat vaihtuvat vuosittain, ja näin osaamisen määrä ja laatu on aina erilaista. Graafinen ohjeisto takaa yhdistykselle selkeät ohjeet graafisten materiaalien suhteen, vaikka yhdistyksen toimitsijat vaihtuisivatkin usein. Tykkimäen sirkuskoulu odottaa, että graafinen ohjeisto selkeyttäisi, helpottaisi ja nopeuttaisi työskentelyä. Graafisen ohjeiston avulla työn jälki pyritään säilyttämään yhtenäisenä ja asiallisena (Piiainen 2011.)

Graafisia ohjeistuksia voidaan toteuttaa eri tavoilla. Ohjeistus voidaan tehdä vain tunnuksen käytöstä eri materiaaleissa, tai samalla kertaa voidaan laatia kattavampi ohjeistus. (Toro 1999, 41.) Tykkimäen sirkuskoulun ohjeistus tulee kattamaan useita erilaisia graafisia materiaaleja. Kaikkia graafisia materiaaleja ei ole tarkoitus ottaa yhdistyksen käyttöön heti, vaan yhdistyksen investointikyvyn mukaan. Kaiken kaikkiaan graafinen ohjeisto tulee tulevaisuudessa takamaan

sirkuskoululle selkeän visuaalisen linjan, sekä helpottaa visuaalisen ilmeen ylläpitämistä ja uusien materiaalien tuottamista.

5 GRAAFISEN OHJEISTON KÄYTTÖ

5.1 Ohjeisto suunnattuna käyttäjille

Graafisen ohjeiston suunnittelussa tulee ensisijaisesti ottaa huomioon, millaiselle yritykselle tai yhdistykselle ohjeistoa ollaan tekemässä. Yrityksen luonne, toimintatavat, toimintaympäristö ja toiminnan laajuus määrittää graafisen ohjeiston sisällön ja laajuuden. Ohjeiston kokoamisella ei ole olemassa yhtä mallia, vaan ohjeiston sisältö tulee luoda asiakkaan tarpeita ajatellen. Jokaisella yrityksellä ja yhdistyksellä on omanlaisensa tarpeet visuaalisen ilmeen määrittelemisen, ohjeistuksen, ja graafisten materiaalien suhteen. Esimerkiksi pienimuotoista toimintaa tekeväle yritykselle ei ole tarpeellista luoda yhtä laajaa ja tarkkaa graafista ohjeistoa kuin suurelle kansainväliselle organisaatiolle.

Graafisen ohjeiston sisältö täytyy aina määrittää asiakkaan mukaan. Tykkimäen sirkuskoulun graafisen ohjeiston materiaalit, eivät ole samanlaisia kuin yritykselle luotavissa graafisissa ohjeistoissa, vaan ohjeisto sisältää yhdistykselle tärkeitä materiaaleja. Helmikuussa 2011 kävin yhdessä Tykkimäen sirkuskoulun kanssa läpi kaikki materiaalit, joita he tulevaisuudessa haluaisivat, tai olettaisivat olevan tarpeellisia. Näistä materiaaleista graafiseen ohjeistoon valittiin sirkuskoulun toiminnan kannalta tärkeimmät materiaalit. Materiaalien valinnassa pyrin kiinnittämään huomiota niiden monimuotoisuuteen, jotta ohjeisto esittelisi monipuolisesti miten visuaalista ilmettä voidaan soveltaa eri tuotteissa.

Graafisen ohjeiston suunnittelussa pohdin myös paljon kysymystä, kuinka luoda graafinen ohjeisto, jota pystyy parhaalla mahdollisella tavalla hyödyntämään asiakas, jolle ala ei ole entuudestaan tuttu. Tykkimäen sirkuskoulun ohjeistolle pyrin näin luomaan helposti lähestyttävän, sirkuskouluun mielletävän ulkoasun. Ohjeiston teksteissä pyrin käyttämään mahdollisimman selkeää ilmaisua, vaikka ohjeistossa käytetäänkin alan sanastoa. Ohjeiston graafisten materiaalien kuvissa hyödynsin paljon kuvatekstejä ja pyrin tuomaan selkeästi esille materiaalien muodot ja koot. Graafisen ohjeiston loppuun olen jättänyt sivun omille muistiinpanoille, johon asiakas voi tehdä omia merkintöjään ohjeistosta. Tykkimäen sir-

kuskoulun toimijoiden kanssa olen sopinut käyväni ohjeiston läpi heidän kanssaan sen valmistuttua, jolloin perehdytän ja opastan heitä ohjeiston käytössä. Tällä pyritään varmistamaan se, että yhdistys saa ohjeistosta parhaan mahdollisen hyödyn ja osaa soveltaa graafista ohjeistoa käytännössä.

5.2 Ohjeiston rakenne

Sirkuskoulun ohjeiston sisällön ja rakenteen suunnittelun aloitin tutkimalla, muiden organisaatioiden graafisia ohjeistoja. Tutkimuksessani havaitsin ohjeistuksien useimmiten alkavan niin kutsutuilla peruselementeillä, joissa esitellään tunnus ja sen käyttö, värit ja typografia. Tämä tulisi olemaan myös looginen ja selkeä alku sirkuskoulun ohjeistukselle. Tutkimustyöni pohjalla käytetyissä ohjeistuksissa peruselementit olivat joko koottu samaan Peruselementit-osioon tai ne oli jaettu omiksi osioikseen (tunnus, värit ja typografia). Sirkuskoulun ohjeiston rakenteen kannalta oli mielestäni loogisinta ja selkeintä sisällyttää peruselementit samaan osioon. Peruselementtien erottaminen omiksi osioikseen, olisi mielestäni tehnyt sirkuskoulun ohjeiston alusta hajanaisen ja vaikeammin lähestyttävän. Pyrin siihen, että ohjeiston rakenne on mahdollisimman selkeä asiakasta ajatellen.

Tykkimäen sirkuskoulu on antanut minulle suuret vapaudet graafisen ohjeiston suunnittelussa. Sirkuskoulun kanssa keskustelu tuotti lukuisia ideoita erilaisista materiaaleista. Kokosin kaikki materiaalit yhteen, minkä jälkeen pohdin yhdistyksen kanssa yhdessä, mitkä materiaalit ovat tarpeellisia yhdistyksen toiminnan kannalta ja mitkä materiaalit tulisi sisällyttää ohjeistoon. Liian tiukasti määriteltyjä ohjeistoja on vaikea soveltaa käytännössä ja pitää ajan tasalla (Toro 1999, 38). Näin ollen ohjeistoa suunnitellessa on tehtävä valintoja, mitkä materiaalit on järkevää sisällyttää ohjeistoon ja mitkä materiaalit jätetään ohjeiston ulkopuolelle.

Yhdistyksen kanssa ideoimista tuotteista erottui selkeästi niin sanotut viralliset materiaalit, joita tulisi käyttää sekä sisäisessä, että ulkoisessa viestinnässä. Esimerkkejä näistä ovat erilaiset lomakepohjat, kirjekuoret ja käyntikortit. Nämä graafiset materiaalit päätin sisällyttää osioon lomakkeisto. Lomakkeiston lisäksi yhdistykselle tarpeellisia painomateriaaleja olisivat esimerkiksi, esite-, käsiohjelma-, ja ilmoituspohja. Nämä pohjat sisällytin osioon esitteet ja muut

julkaisut. Muut materiaalit osio sisältää monimuotoisempia painotuotteita, kuten t-paita, roll-up ja kassi.

Tykkimäen graafinen ohjeisto koostuu peruselementeistä, lomakkeistosta, esitteistä ja muista julkaisuista sekä muusta materiaalista. Pyrin luomaan rakenteesta mahdollisimman selkeän, loogisen ja miellyttävän käyttää. Lähtökohtana on, että käyttäjä pystyisi helposti löytämään graafisesta ohjeistosta tarvitsemansa tiedon ja visuaaliset materiaalit olisivat jaettu selkeisiin ja loogisiin osioihin.

5.3 Ohjeiston värit

Väri viestii aina jotain vastaanottajalle (Huovila 2006, 24). Värien käytön tulee olla perusteltua ja suunniteltua. Värien avulla sisältöä voidaan korostaa, erotella, yhtenäistää, tehdä tunnettavaksi ja järjestellä. Värien käytön tarkoituksena ei tule olla pelkkä sisällön koristelu, ja on hyvä muistaa, että liian monet visuaaliset tehosteet heikentävät sisällön viestiä (Rantanen 2007, 173.)

Tykkimäen sirkuskoululla on käytössä useita eri värejä. Yhdistyksen graafiset materiaalit kuvituksineen ovat erittäin värikkäitä sirkuskoulun hengen mukaisesti. Graafiseen ohjeistossa halusin värien käytön olevan hallittua ja selkeää, jotta väreillä pystyttäisiin ryhmittelemään ja järjestämään sisältöä. Liika värien käyttö veisi mielestäni huomiota pois ohjeiston sisällöstä ja materiaaleista. Ohjeistossa päädyin käyttämään hallitsevana värinä yhdistyksen tunnusväriä, turkoosia. Turkoosi väri toistuu jokaisessa Tykkimäen sirkuskoulun materiaalissa, ainakin tunnuksen liikemerkin muodossa. Turkoosin värin ohelle valitsin tehostevärejä, jotka ryhmittelisivät ohjeiston eri osioita. Ohjeiston tehosteväreinä päädyin käyttämään keltaista, vihreää, vaaleanpunaista ja vaaleansinistä. Nämä värit luovat riittävän värikontrastin turkoosin kanssa, mutta sointuvat hyvin yhteen ja tukevat ohjeiston visuaalista linjaa.

5.4 Ohjeiston ulkoasu

Graafisen ohjeiston ulkoasun suunnittelun aloitin pohtimalla ohjeiston mallia ja kokoa. Yritin ottaa suunnittelussani huomioon, kuinka suuren tilan ohjeiston materiaalit ja tekstiosiot tarvitsisivat, toimiiko ohjeisto paremmin vaaka- vai pystysuuntaisena ja kuinka luoda ohjeisto, joka ulkoasullaan tukee sirkuskoulun

visuaalista ilmettä ja identiteettiä. Ohjeiston koossa ratkaisevinta tulisi olemaan sen toimivuus ja miellyttävä käytettävyys. Erilaisten kokeilujen jälkeen päädyin tekemään ohjeistosta neliön mallisen, jonka koko tulisi olemaan 200 x 200 mm. Neliönmallinen ohjeisto olisi muodoltaan mielenkiintoinen ja sopisi mielestäni hyvin pienelle ja vasta kasvavalle yhdistykselle. Ohjeistossa asiasisällöt on jaettu aina omille sivuilleen. Sisällön sommittelu neliönmuotoiseen ohjeistoon oli miellyttävää, ja sisällön ja tyhjän tilan suhde säilyi tasapainoisena.

Ohjeiston kokoformaatin päätettyäni aloin luoda ohjeistolle sopivaa gridiä. Englannin kielestä tulevaa sanaa grid on vaikea suomentaa, mutta käytännössä se tarkoittaa taittopohjaan luotavaa apuviivastoa. Gridin avulla määritellään sivun marginaalit, palstaleveydet ja sivun muut tärkeät mitat. (Rantanen 2007, 183.) Gridiä luodessani otin huomioon ohjeiston sidontatavan, ja kuvan ja tekstimateriaalien järkevän ryhmittelemisen sivulle. Gridi toimii pohjana ohjeiston sommittelulle ja taitolle.

Tykkimäen sirkuskoulun graafinen ohjeisto koostuu kansista, sisällysluettelosta, ja eri osioihin jaetuista visuaalisen ilmeen ohjeistuksesta ja graafisista materiaaleista. Aikaisemmin tutkimissani graafisissa ohjeistuksissa, ohjeistuksien kannet olivat hyvin pelkistettyjä. Asiakasta ajatellen halusin kuitenkin luoda graafiselle ohjeistolle vähemmän virallisen ja helposti lähestyttävän kansilehden. Taiton suunnittelussa tulee ottaa huomioon käytettävä kuvitus. Kuvituksen tulisi liittyä aineiston sisältöön joko kerronnallisesti, tai symbolisesti (Loiri – Juholin 1998, 76). Ohjeiston kannessa päädyin hyödyntämään yhdistykselle jo entuudestaan tuttua kuvitusta, joka vahvistaisi mielikuvaa yhdistyksestä ohjeistuksen takana.

Graafisen ohjeiston sisällön eri osioita ryhmittelin värien ja sivunumeroiden avulla. Jokaiselle osiolla on määritelty eri tunnusväri ja eri osioita jakaa otsikkosivu. Sivujen ulkoreunoissa oleva väritunniste auttaa käyttäjää löytämään helpommin etsimänsä tiedon ohjeistuksista ja jakaa eri osiot selkeästi. Lisäksi sivujen alalaidassa kulkeva alatunniste kertoo ohjeiston osion ja sivunumeron. Ohjeistuksen teksteissä noudatin yhdistykselle määrittelemääni typografiaa. Otsikoissa käytin Britannic Bold -kirjaisinta, ja leipäteksteissä, väliotsikoissa ja kuvateksteissä Frutiger LT Std -kirjasinperhettä.

Tykkimäen sirkuskoulun graafisen ohjeiston ulkoasun suunnittelu ja toteuttaminen oli haastava tehtävä. Ulkoasun halusin noudattavan sirkuskoulun iloista ja värikästä visuaalista ilmettä, mutta olevan samalla selkeä ja asiallinen. Pohdin ohjeiston ulkoasun ratkaisuja tarkkaan, koska pelkäsin jäykän ja asiallisen ulkoasun tekevän ohjeistosta laimean ja yllätyksettömän. Toisaalta varoin liiallista irrotteltua visuaalisissa ratkaisuissa, jottei ulkoasu veisi huomiota pois ohjeiston sisällöstä. Mielestäni onnistuin graafisen ohjeistuksen ulkoasulle asettamissani tavoitteissa. Graafisen ohjeiston ulkoasu auttaa järjestämään ja erottelemaan sisältöä loogisella ja selkeällä tavalla, kuitenkin säilyttäen sirkuskoulun visuaalisen identiteetin.

6 TOTEUTUS

6.1 Tunnus ja sen käyttö

Tunnus toimii yrityksen imagon kulmakivenä ja visuaalisen ilmeen peruselementtinä (Rivers 2003, 14). Tykkimäen sirkuskoulun tunnus on Maarit Määtän suunnittelema. Graafisessa ohjeistossa esittelen tunnuksen ja määrittelen sen suoja-alueen, esitystavat ja tunnuksen koon.

Tykkimäen sirkuskoulun tunnus symboloi taitoa, harrastamisen iloa ja positiivisuutta. Tunnus muodostuu mustasta Tykkimäen sirkuskoulu -logotyypistä ja liikemerkistä, jossa turkoosi hahmo tasapainottelee mustan esineen päällä. Logotyypissä käytetään Britannic Bold -kirjasinta. Tunnuksen suoja-alueen määrittämisessä pyrin ottamaan huomioon tunnuksen pystymuodon. Tunnuksen suoja-alueen tarkoituksena on rauhoittaa tunnuksen ympäristö muilta visuaalisilta elementeiltä, jotta tunnus erottuisi selkeästi. Suoja-alueelle ei tule sijoittaa muita kuva- tai tekstielementtejä. Suoja-aluetta määritellessäni sijoitin tunnuksen tekstin viereen nähdäkseni, millaisen suoja-alueen tunnus tarvitsee erottuakseen muista elementeistä selkeästi. Suoja-alueena toimii x-mitta, joka on jokin tunnuksen osa. Sirkuskoulun tunnuksen x-mittana päädyin käyttämään liikemerkin hahmon pään leveyttä.

Tunnuksen esitystavat määrittelevät, millaisia versioita yhdistyksen tunnuksesta voidaan käyttää. Tykkimäen sirkuskoulun tunnuksesta on olemassa väri-, negatiivi- ja mustavalkoversio. Tunnuksesta käytetään ensisijaisesti aina värillistä

versiota. Jos tunnus joudutaan sijoittamaan erityisen tummalle pohjalle, voidaan käyttää tunnuksen negatiiviversiota. Mustavalkoista versiota käytetään ainoastaan, kun värillistä versiota ei voida käyttää, esimerkiksi mustavalkoisissa painotuotteissa.

Tunnuksen minimikoon määrittelemisen tarkoituksena on varmistaa, että tunnusta käytetään aina riittävän suurena. Tykkimäen sirkuskoulun tunnuksessa logotyyppi on liikemerkkiin nähden suhteellisen pieni, joka tulee ottaa huomioon minimikokoa määriteltäessä. Tulostaessani tunnusta erikokoisena, päädyin määrittelemään tunnuksen minimikorkeudeksi 40 mm. Tässä koossa tunnuksen logotyyppi on vielä selkeästi luettavissa.

Graafisen ohjeiston eri materiaaleissa tavoitteenani oli määritellä tunnukselle aina paikka, jossa se erottuu parhaalla mahdollisella tavalla. Tunnuksen sommitelussa haastavimmaksi osoittautui tunnuksen hyvin erilainen muotokieli kuvitukseen nähden. Sirkuskoulun tunnuksen liikemerkki on hyvin terävälinjainen verrattuna kuvituksessa käyttämiini pehmeälinjaisiin ihmisten silhuettikuviiin. Kuvituksen silhuettikuvat muistuttavat realistisemmin ihmistä, ja liikemerkissä käytetty hahmo pyrkii luomaan vain mielikuvan ihmisestä. Graafisissa materiaaleissa silhuettikuvien ja tunnuksen muotojen välille syntyi helposti visuaalinen ristiriita. Materiaaleissa pyrin erottamaan tunnuksen ja kuvituksen kokonaisuuden ja sommittelun avulla, jotta kuvitus ja tunnus toimisivat harmonisemmin yhdessä.

6.2 Tunnus- ja tehostevärit

Tykkimäen sirkuskoulun graafisissa ja sähköisissä materiaaleissa käytettävät värit pohjautuvat aiemmin julistesarjaan määrittämiini väreihin. Talvisen ja kesäisen julistesarjaan värit pyrkivät luomaan vahvan mielikuvan vuodenajasta.

Yleissirkusjulisteessa yhdistellään talvisen- ja kesäisen sirkusjulisteiden värejä luoden iloinen ja satumainen värimaailma, joka ei ole yhdistettävissä mihinkään vuodenaikaan.

Talvisen sirkusjulisteiden värejä ovat valkoinen, turkoosi, vaalean sininen, tummansininen ja purppura. Talvivärit ovat intensiivisiä tai pastillin sävyisiä, kirkkaita ja kylmiä värejä, joiden pohjavävy on sinertävä. Talviset punaiset värit sisältävät voimakkaan sinisen vivahduksen. (Döllel – Eberle 2003, 229.) Kesä-

sessä sirkusjulisteessa käytin kahta keltaisen ja kolmea vihreän eri sävyä. Yleis-sirkusjulisteessa päädyin yhdistelemään talvisen ja kesäisen sirkusjulisteiden värejä, jottei värien määrä kasvaisi turhan suureksi. Yleissirkusjulisteessa käyttämiäni värejä ovat turkoosi, vaaleansininen, vaaleankeltainen ja keltainen. Ainoana uutena värinä julisteeseen toin vaaleanpunaisen. Tykkimäen sirkuskoululle on yhteensä käytössään kymmenen väriä.

Graafisessa ohjeistossa määritellään Tykkimäen sirkuskoulun materiaaleissa käytettävät värit ja annetaan ohjeet niiden käytössä. Yhdistyksen tunnusväri on turkoosi, joka on ainoa väri, joka toistuu jokaisessa yhdistyksen visuaalisessa materiaalissa. Yhdistyksellä on käytössään yhdeksän tehosteväriä, joiden tarkoituksena on elävöittää ja yhtenäistää visuaalisia materiaaleja. Värien käytössä tulee huomioida niiden keskinäinen harmonia ja riittävä kontrasti käytettävien värien välillä.

Ohjeistossa määritellään värien väriarvot. Painotuotteissa käytetään Pantone- eli PMS-värejä ja CMYK-värejä. CMYK-sana tulee sanoista cyan, magenta, yellow ja key (musta). Mainosalalla on myös käytössään Pantone Matching System -järjestelmä (PMS) värisävyjen ilmaisemiseen. (Wetzer 2000, 15.) Sähköisissä materiaaleissa käytetään RGB-värejä.

6.3 Typografia

Typografian tärkein tehtävä on tehdä tekstistä luettavaa. Tekstin hahmottamiseen vaikuttavat useat seikat, kuten kirjainten muoto, rivivälitys, palstoitus, marginaalit, sanakuvien hahmottuminen ja tekstin ympärille jätettävä tila. (Rantanen 2007, 106.)

Hallitsevana kirjasintyyppinä Tykkimäen sirkuskoulun graafisissa materiaaleissa toimii Frutiger Lt Std -kirjasintyyppi. Frutiger-kirjasintyyppin suunnitteli vuonna 1975 Adrian Frutiger. Alun perin kirjasintyyppi on suunniteltu opasteita varten, ja sen tavoitteena oli saavuttaa suurin mahdollinen selkeys. Frutigerin näkyvyyttä kauas parantavat sen kirjasinmuotojen hyvä erottuminen toisistaan ja suuri x- korkeus. (Itkonen 2007, 59.)

Typografian liian tiukka määrittelemine voi johtaa siihen, ettei graafisiin materiaaleihin saada riittävästi vaihtelua ja ilmettä, mikä vaikuttaa negatiivisella tavalla viestin vastaanottamiseen (Toro 1999, 41). Frutiger-kirjasinperheeseen kuuluu useita eri leikkauksia, jotka kaikki ovat käytettävissä Tykkimäen sirkuskoulun graafisissa materiaaleissa. Tämä mahdollistaa mielenkiintoisen, yhteneväisen ja monipuolisen typografian luomisen.

Tykkimäen sirkuskoulun toinen vakiotekstityyppi on Britannic Bold. James Blake ja John Stephenson suunnittelivat Britannic Bold-kirjasimen vuonna 1901. Kaksivahvuisten groteskien tyyliä kirjasin sisältää suuren viivojen paksuuskontrastin (Britannic Bold 2011.) Viivojen suuria paksuusvaihteluja sisältävien kirjasimien käyttö värillisellä pohjalla on usein riskialtista, koska ohuemmat viivat erottuvat usein huonosti. Mielestäni Britannic Bold erottui kuitenkin värillisellä pohjalla hyvin, kunhan sen pistekoko on riittävän suuri. Kirjasin toi typografiaan myös lisää elävyyttä, ja yhdisti typografian myös sirkuskoulun tunnuksen, jonka logotyypissä käytetään Britannic Bold-kirjasinta.

Graafisessa ohjeistossa määritellään vakiotekstityyppien lisäksi toissijainen typografia. Tilanteissa joissa ei voida käyttää Frutiger- tai Britannic Bold -kirjasimia, käytetään korvaavina kirjasimina joko Arialia tai Times New Romania. Toissijaista typografiaa käytetään esimerkiksi asiakirjoissa ja internetissä.

6.4 Lomakkeisto

Tykkimäen sirkuskoulun graafisen ohjeiston lomakkeisto sisältää lomakepohjan, oppilastietolomakeen, kirjekuoret, käyntikortin, jäsenkortin, todistuksen ja todistuskansion. Nämä ovat yhdistyksen virallisia materiaaleja, joita käytetään sekä yhdistyksen sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä.

Tykkimäen sirkuskoulun tekstidokumentit, kuten muistiot ja pöytäkirjat tehdään viralliselle lomakepohjalle. Lomakepohjissa on Tykkimäen sirkuskoulun tunnus, sähköposti- ja internetosoite. Lomakepohjat ovat standardeja ja A4-kokoisia. Suunnitteluni päämääränä oli luoda lomakepohja, joka olisi toimiva, asiallinen, vakavasti otettava mutta kuvastaisi myös sirkuskoulun iloisuutta ja noudattaisi yhdistyksen visuaalista linjaa. Luonnostelin useita eri lomakepohjia, joista lu-

paavimmista tein tietokoneella eri versioita. Koska lomakkeita useimmiten tulostettaisiin kotitulostimella, ei juurikaan painossa, halusin varmistaa, että lomakepohja toimisi myös näissä olosuhteissa. Tulostaessani omalla tulostimellani lomakeversioita, havaitsin osan väreistä muuttuvan enemmän kuin muiden. Suunnitteluni alkuvaiheessa käytin lomakepohjissa paljon eri värejä ja kuvitusta. Lomakepohjat näyttivät tällöin kuitenkin sekavilta ja veisivät tulostaessa paljon värejä. Pohdin, minkälaisilla visuaalisilla ratkaisuilla kykenisin luomaan selkeän lomakepohjan, mutta pitämään ilmeen yhtenäisenä aiempien materiaalien kanssa. Päädyin hyödyntämään flyerin visuaalisia ratkaisuja ja sommittelemaan lomakkeen alalaitaan keltaisen palkin, jonka ylitse kulkisi kaksi vinoa väripalkkia. Vinojen väripalkkien päälle sommittelin yhdistyksen sähköposti- ja internetosoitteen. Nämä muodostavat lomakkeen alatunnisteen. Tykkimäen sirkuskoulun tunnuksen sijoitin lomakkeen vasempaan ylälaitaan. Tämän lomakepohjan lisäksi loin pohjan ilman alatunnistetta, jossa on Tykkimäen sirkuskoulun tunnus vasemmassa ylälaidassa.

Lomakepohjan visuaalisia ratkaisuja käytin hyväkseni suunnitellessani oppilastietolomaketta ja kirjekuoria. Oppilastietolomakkeen avulla Tykkimäen sirkuskoulu kerää tarvittavat yhteystiedot ja muut tiedot opiskelijoistaan ja heidän vanhemmistaan. Oppilastietolomakkeen täytettävät kohdat sommittelin tekemäleni lomakepohjalle. Näin sain myös käsityksen lomakepohjan toimivuudesta käytössä. Teksteissä käytin Frutiger LT Std-kirjasinta. Suunnittelussani pyrin ottamaan huomioon lomakkeen selkeyden ja toimivuuden. Varmistaakseni, että täytettäville tiedoille olisi lomakkeessa riittävästi tilaa, tulostin ja täytin oppilastietolomaketta, nähdäkseni tarvitseeko lomakkeen sommitteluun tehdä muutoksia.

Tykkimäen sirkuskoulun graafiset materiaalit ovat monenmuotoisia ja kokoisia. Valitessani kirjekuorien kokoja päädyin vaakasuuntaisiin C4- ja C5-kuoriin. C4-kuoreen (324 x 229 mm) mahtuu taittamatta A4-kokoinen paperi ja C5-kuoreen (229 x 162 mm) A5-kokoinen paperi. Nämä kuorikoot vastaisivat monipuolisimmin Tykkimäen sirkuskoulun lähetystarpeita. Kirjekuorissa käytin samoja visuaalisia ratkaisuja kuin lomakepohjassa. Vaakamallisten kirjekuorien vasempaan ylälaitaan on sommiteltu Tykkimäen sirkuskoulun tunnus ja alalaidassa kulkee samanlainen alatunniste kuin lomakepohjissa.

Tykkimäen sirkuskoulun graafisen ohjeiston lomakkeiston muita materiaaleja ovat käyntikortti, jäsenkortti, todistus ja todistuskansio. Näissä materiaaleissa jatkoin yhdistykselle luomani visuaalisen ilmeen soveltamista. Yhdistyksellä ei tällä hetkellä ole suurta tarvetta käyntikorteille, koska yhdistyksellä ei ole vakiintunutta puhelinnumeroa tai osoitetta, ja sen toimijat vaihtuvat usein. Asiakkaan kanssa yhdessä päätettiin kuitenkin toteuttaa yleinen käyntikortti, joka sisältää yhdistyksen tunnuksen, sähköposti- ja internetosoitteen. Tulevaisuuden tarpeita ajatellen suunnittelin graafiseen ohjeistoon myös henkilökohtaisen käyntikortin, joka voidaan ottaa käyttöön tarpeen vaatiessa. Tykkimäen sirkuskoulu toivoi graafisen ohjeiston sisältävän myös jäsenkortin, koska sirkusalan liikkeistä on mahdollista saada alennusta sirkuskoulun jäsenkortilla. Yhdistys jakaa vuosittain oppilailleen todistuksia sirkuskoulussa opiskelusta. Todistuksia varten haluttiin toteuttaa myös pahvinen todistuskansio. Todistuskansion suunnittelussa päämääräni oli suunnitella kansio, joka olisi käyttömahdollisuuksiltaan monipuolinen. Suunnittelemassani pahvikansiossa käytetään sirkuskoululle tekemääni kuvitusta ja takasivulla on yhdistyksen internetosoite. Kansion sisäpuolella on viilto käyntikorttia varten. Täten kansiota voidaan käyttää esimerkiksi jaettaessa potentiaalisille asiakkaille Tykkimäen sirkuskoulun materiaalia.

6.5 Esitteet ja muut julkaisut

Graafisen ohjeiston esitteet ja muut julkaisut sisältävät esitepohjan, käsiohjelman, julistepohjan, flyerin ja ilmoituspohjan. Näiden graafisten materiaalien avulla Tykkimäen sirkuskoulu mainostaa omia esityksiään ja yhdistystä. Sirkuksen, joka käy keikoilla esiintymässä on panostettava jatkuvasti markkinointiinsa, koska työtilaisuudet ovat satunnaisia ja lyhyitä (Åstrand 2010, 13).

Esitteessä ja muissa julkaisuissa sovelletaan Tykkimäen sirkuskoululle määrittelmäni visuaalista ilmettä. Julkaisulle rakennetaan visuaalinen tunnistettavuus ulkoasun avulla. Ulkoasun tunnistettavuus perustuu typografian ja muiden julkaisun elementtien kautta luotua yhtenäisyyteen. (Huovila 2006, 85.) Esitteissä ja muissa julkaisuissa käytetään hyväksi julistesarjalle luotua kuvitusta. Tällä pyritään vahvistamaan mielikuvaa sirkuskoulusta, ja tekemään sirkuskoulun visuaalisti ilmettä tunnetummaksi. Laakson mukaan (2003, 160) kirkkaan mielikuvan luomisen kannalta on parasta, jos mielikuvat keskittyvät harvojen asioi-

den ympärille. Noin kahdeksankymmentä prosenttia ihmisen vastaanottamasta informaatiosta unohtuu, ja viestin perillemenon kannalta kertaaminen on välttämätöntä (Laakso 2003, 66). Esitteiden ja muiden julkaisujen graafiset materiaalit pyrkivät herättämään huomiota ja mielenkiintoa, ja vahvistamaan sirkuskoulun yhteneväistä visuaalista linjaa.

6.6 Muu materiaali

Graafisen ohjeiston Muu materiaali -osio sisältää yhdistyksen mainostamisen ja esille tuomisen kannalta tärkeitä graafisia tuotteita. Näitä tuotteita ovat postikortti, t-paita, roll-up ja kassi. Näiden tuotteiden lopulliset koot, muodot ja materiaalit määrittyvät tarkasti vasta niiden painopaikan valitsemisen jälkeen. Niinpä ohjeisto ei pyri tarkasti määrittelemään näiden tuotteiden ulkoasua, vaan ohjeistaa tunnuksen käytössä ja sijoittelussa ja ohjaa, miten visuaalista ilmettä voidaan soveltaa vastaavissa tuotteissa.

7 TULOSTEN TARKASTELU JA PÄÄTELMÄT

Tykkimäen sirkuskoulu on alusta asti ollut asiakkaana minulle hyvin mielekäs. Sirkuskoulu aiheena on ollut inspiroiva ja mielenkiintoinen ja antanut mahdollisuuden luoda materiaaleja, jotka ovat värikkyydellään, monipuolisuudellaan ja ratkaisuiltaan sellaisia, joita graafinen suunnittelija harvoin pääsee toteuttamaan. Jo seminaarityötä tehdessäni yhdistys antoi minulle varsin vapaat kädet ideoinnissa ja materiaalien tekemisessä, ja tämä on jatkunut graafista ohjeistoa tehdessäni. Varsinainen päätös seminaarityön ja opinnäytetyön yhdistämisestä oli helppo, vaikka minua varoitettiin siitä, että aiheeseen saattaisi kyllästyä, kun sitä työstetään pitkän aikaa.

Graafisen ohjeiston oli tarkoitus valmistua alun perin jo kevääksi 2011. Aikataulu osoittautui kuitenkin liian tiukaksi sekä omalta että asiakkaan kannalta. Tarvittavien tekstimateriaalien tuottaminen, ja graafisen ohjeiston toteuttaminen aikataulussa olisi tällöin ollut lähes mahdotonta. Omat työkiireeni johtivat lopulta päätökseen toteuttaa graafinen ohjeisto syksyllä 2011. Vaikka ratkaisu aluksi harmitti minua, olen jälkeen päin tullut siihen johtopäätökseen, ettei projektin toteuttamisen viivästymisellä ollut välttämättä ollenkaan huonoa vaikutusta loputuloksen kannalta. Työkiireiden takia ottamani muutaman kuukauden etäisyys

koko projektiin, auttoi minua saamaan aivan uusia näkökulmia työhöni ja poh-
timaan lisää itse graafisen ohjeiston sisältämiä materiaaleja. Luova prosessi vaa-
tii toisinaan kiireettömyyttä ja aikaa, koska tautoton tekeminen estää ihmistä
toimimaan luovasti (Koski – Tuominen 2005, 108).

Opinnäytetyön toteuttaminen töissä käymisen ohessa, ei aina ollut helppoa ja
vaati aika-ajoin suuria ponnisteluja. Suunnittelutyössäni pystyin kuitenkin sovel-
tamaan taitoja, joita olen oppinut työelämässä. Luulen, että töissä saavuttamani
työtehokkuus, motivaatio ja järjestelmällisyys, on erityisesti auttanut minua
opinnäytetyön toteuttamisessa. Puolen vuoden jälkeen tunsin olevani paljon
valmiimpi toteuttamaan opinnäytetyöni ja aloitin opinnäytetyöni kirjoittamisen
alusta, koska aikaisemmin keväällä toteuttamani kirjoitustyö tuntui jälkikäteen
varsin kömpelöltä.

Tykkimäen sirkuskoulu on asiakkaana antanut minulle paljon. Olen muutaman
vuoden aikana oppinut tuntemaan yhdistyksen ja sen toiminnan varsin hyvin.
Yhteistyö yhdistyksen kanssa on ollut tiivistä ja joustavaa. Erityistä kiitosta an-
saitsee Tykkimäen sirkuskoulun yhteyshenkilönä toiminut Eija Piirainen. Piirai-
nen on omalla innostuksellaan ja omistautumisellaan motivoinut minua valta-
vasti työtä tehdessäni. Yhdistetyn seminaarityön ja opinnäytetyöni tekemistä, ra-
jaamista ja etenemistä on helpottanut paljon Kymenlaakson ammattikorkeakou-
lusta saamani ohjaus, joka joustavuudellaan mahdollisti opinnäytetyön toteutta-
misen töiden ohella.

Visuaalisen ilmeen suunnittelun tavoitteena oli luoda yhtenäinen ja mielenkiin-
toinen ilme, jonka lähtökohtana toimisi Tykkimäen sirkuskoulun oma identiteet-
ti ja aikaisemmat materiaalit. Omasta mielestäni luomani visuaalinen ilme saa-
vuttaa nämä tavoitteet. Graafisen ohjeiston kokoamisen lähtökohtana oli luoda
ohjeistus, joka palvelisi parhaalla mahdollisella tavalla juuri Tykkimäen sirkus-
koulua. Yhdistys toivoi, että graafinen ohjeisto helpottaisi ja selkeyttäisi työ-
kentelyä. Näiden tavoitteiden arviointia vaikeuttaa se, että graafinen ohjeisto
valmistui lähes samanaikaisesti opinnäytetyön tekstiosuuden kanssa, eikä graa-
fista ohjeistoa ole ehditty ottaa vielä käyttöön. Omalta osaltani tunnen saavut-
taneeni tavoitteeni suunnitteluprojektin aikana. Graafinen ohjeisto on yhteneväi-

nen kokonaisuus, joka kokoaa yhdistyksen toiminnan kannalta tärkeät graafiset materiaalit.

Opinnäytetyöhöni sisällettynä tulen ohjeistamaan Tykkimäen sirkuskoulua graafisen ohjeiston käytössä ja ohjaamaan yhdistystä graafisten materiaalien tuottamisessa jatkossa.

LÄHTEET

- Arnkil, H. 2008. Värit havaintojen maailmassa. 2. painos. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.

- Britannic Bold. 2011. Saatavissa:
<http://new.myfonts.com/fonts/linotype/britannic-lt/> [viitattu 24.10.2011]

- Döllel, H. & Eberle, H. 2003. Muoti - piirtäminen, väri ja tyyli. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

- Huovila, T. 2006. ”Look” – visuaalista viestisi. Helsinki: Inforviestintä Oy.

- Itkonen, M. 2007. Typografian käsikirja. 3., tarkistettu ja laajennettu painos. Helsinki: RPS-yhtiöt.

- Juholin, E. 2006. Viestintä strategiasta käytäntöön. 4. uudistettu painos. Helsinki: Elisa Juholin ja Inforviestintä Oy.

- Koski, J. & Tuominen, S. 2005. Luovan ajattelun käsikirja. Kuinka ideat syntyvät. 2. painos. Helsinki: WSOY.

- Kortetjärvi-Nurmi, S., Kuronen, M.-L. & Ollikainen, M. 2002. Yrityksen viestintä. 3., uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

- Laakso, H. 2003. Brandit kilpailuetuna. 5., uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

- Loiri, P. & Juholin, E. 1998. Huom! Visuaalisen viestinnän käsikirja. 3. painos. Helsinki: Inforviestintä Oy.

- Pesonen, S. & Tarvainen, J. 2003. Julkaisun tekeminen. 1. painos. Jyväskylä: Docendo Finland Oy.

- Piirainen, E. 2010. Tykkimäen sirkuskoulun esittelytilaisuus. Maaliskuu 2010. Kouvola: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

- Piirainen, E. 2011. Haastattelu 5.10.2011. Kouvola.

- Pohjola, J. 2003. Ilme. Helsinki: Juha Pohjola ja Inforviestintä Oy.

- Rantanen, L. 2007. Mistä on hyvät lehdet tehty? 1. painos. Helsinki: Hill and Knowlton Finland Oy.

- Rivers, C. 2003. Identify. Building Brand Through Letterheads, Logos and Business Cards. East Sussex: Rotovision.

- Toro, M. 1999. DTP & painotyö, käytännön opas tekijöille ja tilaajille. Helsinki: Inforviestintä Oy.

- Vuokko, P. 2002. Markkinointiviestintä, merkitys, vaikutus ja keinot. Helsinki: WSOY.

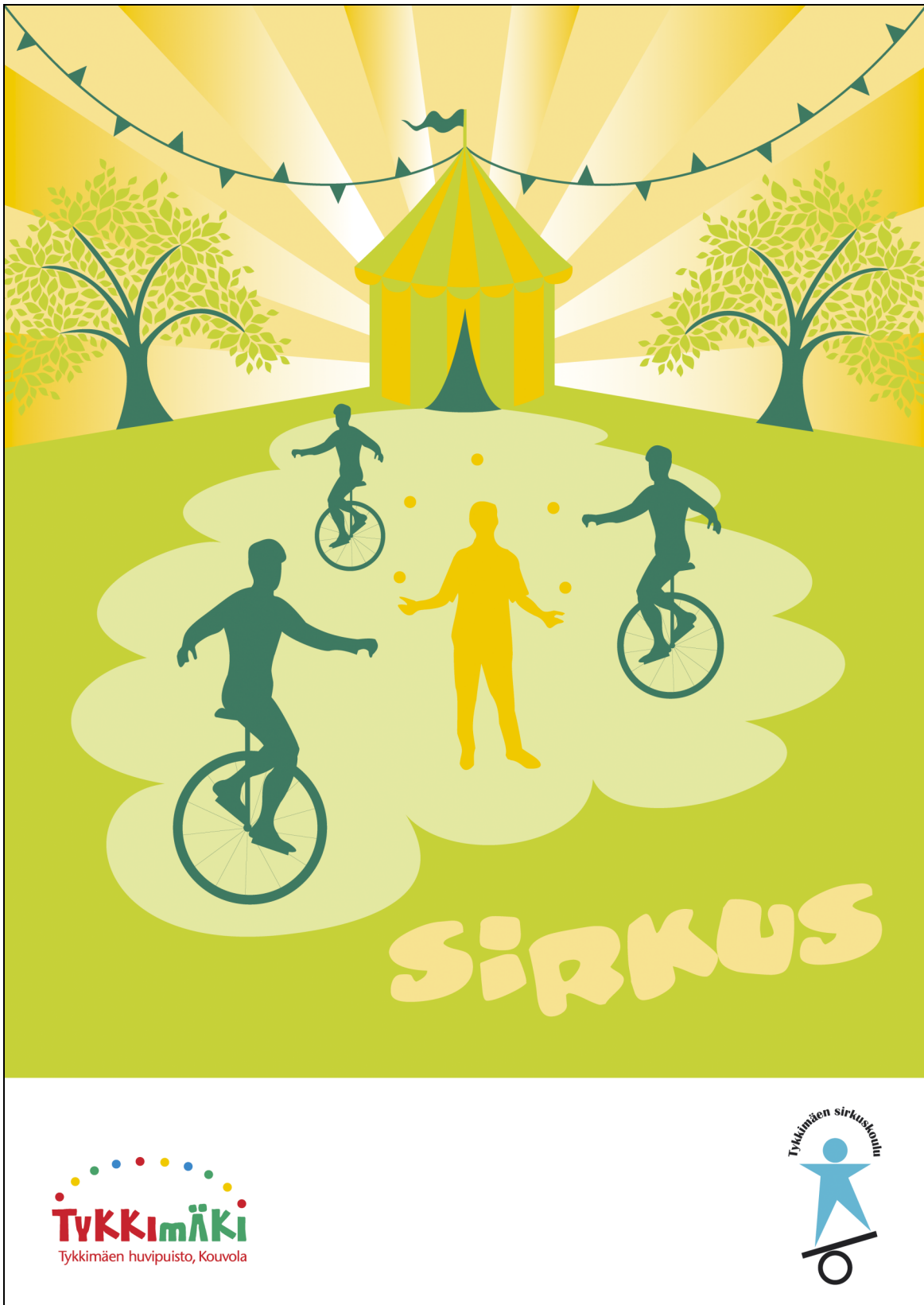
- Wetzler, H. 2000. Värivaaka. 1.-2. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

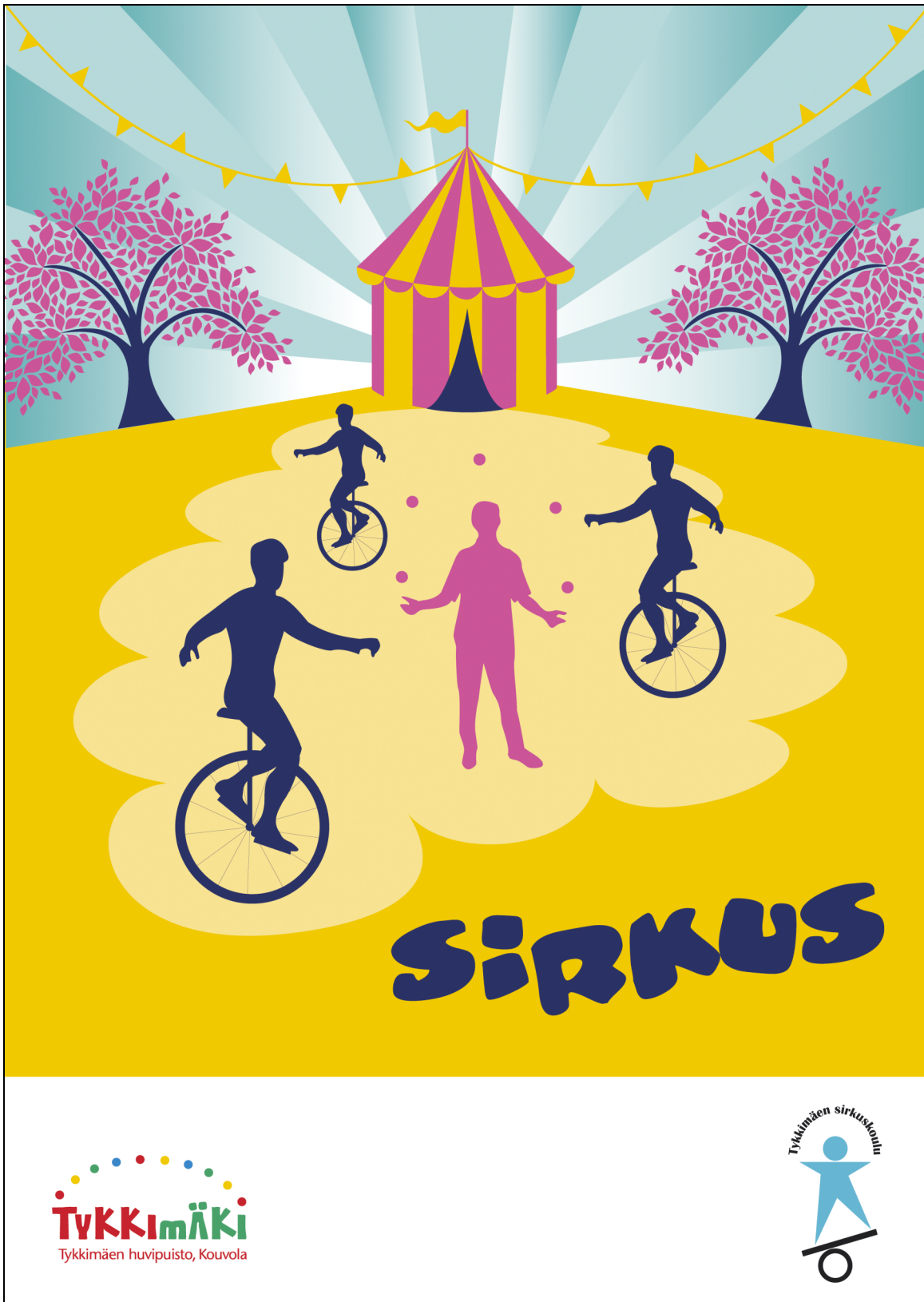
- Åstrand, R. 2010. Sirkusalan ammatillinen koulutus ja työelämä. Helsinki: Taiteen keskustoimikunta. Saatavissa:
http://www.taiteenkeskustoimikunta.fi/default.asp?WCI=wciFrames&strlanguage_id=fi [viitattu 28.10.2011].

Tykkimäki
Tykkimäen huvipuisto, Kouvola

www.tykkimaensirkus.suntuubi.com

TYKKIMÄEN SIRKUSKOULU
harjoituksia, esiintymisiä, leirejä, retkiä

Tykkimäen Sirkuskoulu toimii Kouvolassa ja on perustettu vuonna 2006. Oppilaita on kolmessa tasoryhmässä yhteensä noin 40. Opettajat tulevat Lahden sirkusartistikoulusta ja harjoituksia järjestetään kolmesti viikossa.

Puheenjohtaja
Kimmo Toukkari
puh. 040 553 4189
sirkuskoulu@gmail.com

Tykkimäki
Tykkimäen huvipuisto, Kouvola